

молдавського, полтавського і белорусського м'ясних типів свиней. Основні показателі: вік досягнення живої маси 100 кг — 183,7 днів, середнесуточний прирост — 731,9 г, витрата корму на 1 кг приросту — 3,4 корм. од., товщина шпика — 26,8 мм, площа «мишечного глазка» — 32,91 см², маса заднього окорока — 11,4 кг. Використовуються тварини типу «Судик» як батьківська і материнська форми.

Результати досліджень дозволили обґрунтувати рекомендації по використанню різних кросів в залежності від наявності селекційного матеріалу.

На перспективу селекційно-племенна програма в свиноводстві передбачає створення нових генотипів як в плані удосконалення структурних ліній створених типів, так і синтезування високопродуктивних вихідних генотипів.

*Філіал по свиноводству Національного інституту
животноводства і ветеринарії (Республіка Молдова)*

УДК 636.2.082.

П.Й. РУСНАК, З.Є. ЩЕРБАТИЙ

ОЦІНКА ГЕНОТИПУ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ

Досвід учених і практиків багатьох країн світу свідчить про те, що підвищення генетичного потенціалу молочних порід худоби найшвидше досягається через виявлення та інтенсивне використання бугаїв-лідерів. У зоотехнічній практиці оцінка бугаїв-плідників проводиться різними методами, за якими можна лише дати загальну племінну оцінку того чи іншого оцінюваного бугая.

Щоб виявити лідера популяції та його племінну цінність, нами на конкретному стаді корів української чорно-рябої молочної породи Асоціації кооперативів господарства «Надбужжя» Золочівського району Львівської області було оцінено три бугаї: Антоні 46, Трайдмарк 76, Барс 496.

Оцінка проводилась методом «родинних трійок», за яким визначались типи успадкування надою за методикою М.М. Колесника (1985). Вивчення характеру успадкування надою підтверджує оцінку генотипу кожної племінної тварини. Висока частота домінування ознаки батька в його дочок є показником

© П.Й. Руснак, З.Є. Щербатий, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 — 32

препотентності, а наддомінування характеризує комбінативну мішанивість та його племінну цінність.

Перевага проміжної форми успадкування надою у нащадків свідчить про нейтральність. Підвищення частоти домінування ознаки матерів у їх нащадків та висока ступінь регресії вказують на низьку племінну цінність плідника.

Результати оцінки плідників показали, що аддитивне успадкування більше проявилось у нащадків бугая Трайдмарка 76 і становило 75%, дещо менше — у дочок плідника Барса 496 — 73% та в їх ровесниць бугая-плідника Антоні 46 — лише 64%. Зокрема, частота проміжного типу успадкування надою була найвищою у дочок плідника Трайдмарка і становила 45%, тоді як у ровесниць бугая-плідника Барса та Антоні — відповідно лише 21 і 26%. Що стосується типу домінування ознак батька, то найвищою частотою відзначились дочки бугая Антоні 46 — 25%, дочки бугая-плідника Трайдмарка 76 — 19% і лише 7% — нащадки бугая Барса 496. Домінування ознаки матерів становило 45% у дочок бугая Барса 496, 13% — у нащадків бугая Антоні 46 та 11% — у їх ровесниць бугая-плідника Трайдмарка 76. Частота прояву неаддитивного типу успадкування надою у нащадків окремих бугаїв-плідників також була різною.

Наддомінування у «родинній трійці» бугая Трайдмарка 76 становило 6%, а у дочок плідника Барса 496 — 10% і найвищою частотою даного типу успадкування відзначились дочки плідника Антоні 46 — 20%.

Поряд із наддомінуванням у нащадків оцінюваних бугаїв зустрічається також і регресія, частота якої була найвищою у дочок Трайдмарка 76 — вона досягла 19%, дещо нижчими показниками характеризувались дочки плідника Барса 496 — 17% і найменший показник небажаного типу успадкування мали нащадки бугая-плідника Антоні 46 — 16%.

Отже, вище вивчені типи успадкування ознак дають можливість, крім традиційних в зоотехнії методів оцінки бугаїв-плідників, виявити лідерів популяції, які при різних варіантах підбору будуть стійко передавати найцінніші генетичні задатки своїм нащадкам. Тільки такі бугаї збагачують породу новими цінними якостями і підносять її на вищий ступінь розвитку.

Результати наших досліджень дають підставу вважати поліпшувачем надоїв плідника Антоні 46, погіршувачем — Барса 496 і нейтральним — Трайдмарка 76.

Львівська академія ветеринарної медицини ім. С. З. Гжицького